

Kolo

Štěpán Kus (2. místo, I. kategorie)

Odemkla jsem dveře, zula si boty a vešla do kuchyně. Seděl tam nějaký muž, kterému maminka obvazovala zakrvácené čelo. Po chvíli se mi vybavilo, že to je ten chlap, který tady už několikrát byl. Když mě mamka uviděla, řekla: „Jindřiško, musíš něco udělat. Ten pán nechal u prodejny Baťa bicykl. Přivez ho k nám do dvora, ale nenápadně. A s nikým se nebav!“ dodala. Seběhla jsem dolů a svižným krokem jsem šla splnit úkol. „*Co se ale stalo?*“ to byla otázka, která ve mně vzbuzovala zvědavost. Čím jsem byla blíž, tím víc se ve mně zvětšoval strach. „*Co když u něj někdo bude stát? Bude tam ještě vůbec?*“ Už z dálky jsem viděla vývěsní štít obuvnictví a pod ním opřené kolo. Bedlivě jsem se rozhlédla, jestli mě někdo nepozoruje, a pak jsem k němu přistoupila. Bylo zakrvácené, a tak jsem ho opatrně vzala, abych se neušpinila, a vyrazila jsem k našemu činžáku. Stoupám po kočičích hlavách, když vidím dvě tetky stát na rohu ulice. Procházím rychle kolem nich, dech se mi zatajuje. „To je tvoje kolo?“ ptá se mě podezřívavě jedna. „Ne... je... je tatínkovo, měl nehodu,“ vyhrkla jsem a snažila se co nejrychleji dostat od nich. „*Bože, proč se mě na to ptaly, co je vlastně to kolo zač?*“ Naštěstí jsem už byla skoro doma. Zavezla jsem kolo do dvora a vyběhla po schodech k nám. Maminka mě pevně objala a řekla: „Jsi statečné děvče moje.“ Pak se objevil v předsíni ten muž. „Kam si to kolo dala?“ tázal se mě. „Na dvůr,“ odpověděla jsem a mamka dodala, že ho zatím schová do sklepa. „Děkuji za všechno, musím už jít,“ vděčně se rozloučil muž s obvázanou hlavou a ve vypůjčené železničářské uniformě se vytratil do ulic Libně. „Mami, co se to děje?“ „Jindřiško, to ti nemůžu říct, ale slib mi, že o tom, co se dnes událo, nebudeš nikomu říkat, rozumíš?“

Ještě ten večer vyšly noviny s palcovým titulkem: Atentát na zastupujícího říšského protektora. Ale v tu chvíli mi ještě nic nedocházelo. Avšak pak jsem zaslechla rozhovor několika pánů na zastávce. Šeptali si:

„Tak co říkáš na atentát?“

„Nemohl jsem tomu uvěřit, ale je to záslužný čin!“

„Snad tam v té nemocnici chcípne, bestie.“

„To doufám, ale hlavně ať nevypátrají ty, kteří ho takhle přizabíli. Slyšel jsem, že je hledají jak zběsilí. Hledají taky nějaké kolo, na kterém prý jeden ujel. Jako že by je to mohlo přivést na stopu.“

„A byli jste na Václaváku, jak tam mají vystavené ty jejich věci, co se tam po atentátu našly?“

„Ne, to se tam musím jít podívat.“

Poté, co jeden z nich řekl, že se hledá kolo, začalo mi docházet, že ten muž byl jeden z těch, co provedli atentát, a že kolo, pro které jsem šla, je to, co hledají. Byl to pro mě šok. Všichni Němci jsou na nohou a hledají někoho, koho jsem ten osudný den viděla a ještě jsem mu přivezla kolo! Ve škole jsem nebyla schopna se soustředit, a proto jsem domů přinesla poznámku v žákovské knížce, ale nikdo se nezlobil, protože to opravdu nebylo teď důležité.

Měla jsem strach. Každý den jsem chodila co nejdřív domů, nikde jsem se nezdržovala, aby mě náhodou někdo nepoznal. Jedině doma jsem se cítila bezpečně, to se ale vzápětí změnilo, protože začaly velké razie po celé Praze.

„Otevřete dveře! Geheime Staatspolizei!“ ozývalo se zpoza dveří. „Kristepane, gestapo!“ zhrozila se matička, která právě v dřezu umývala nádobí. V úleku upustila hrníček na zem, ale kvůli zvonění to nebylo slyšet. Táta se po chvíli váhání rozhodl přece jenom otevřít. Dveře se rozrazily a do předsíně se nahrnulo několik chlapů v kožených kabátech. „Je zdhe nějaká dívka ve věku 14 až 20 leth?“ ptal se jeden lámavou češtinou, ale na odpověď nikdo z nich nečekal a už se vrhali prohledat byt. Když otevřeli dveře mého pokoje, vykřikla jsem strachem, ale to už mě jeden z nich chytl za paži a smýkal do předsíně. „Musímhe ji prověřith. Nic se ji nesthane.“ To byla slova, ve které mohla maminka jen doufat. Když mě vytáhli před dům, stál tam už náklad'ák s plachtou, pod kterou se tísnilo už asi 40 dívek. Byly mezi nimi i některé moje spolužačky. Vystrčili mě na korbu a já si sedla na úzkou lavici. „Kam nás to vezou? Co s námi provedou?“ to byly věty, které v nás všech vzbuzovaly velké obavy. Ani ne po půl hodince jsme dorazili do Pečkárny, ve kterém už bylo tak na 200 dívek! „Proboha, co tu všichni děláme?“ ozvalo se někde. To zatím nikdo nevěděl. Po chvilce přišel nějaký Němec a dobrou češtinou říká: „Dostanete kolo, se kterým se tady projdete, a až budete ve světle reflektorů, tak se zastavíte a budete se do nich dívat, rozumíte!“ Musely jsme se seřadit a začala ta „přehlídka“. Pochopila jsem, že ta, kterou hledají, jsem já. Začala jsem se klepat strachem. Na mysl mi začaly naskakovat myšlenky jako: „Co když mě poznají? Zabijí mě?“ pak jsem si odpověděla: „Určitě mě zabijí!“ Pot ze mě crčel, bledla jsem, ale přesto jsem si říkala, že pořád mám ještě malou šanci, že mě mezi tou spoustou ostatních děvčat nepoznají. Zástup dívek přede mnou se zkracoval a já se čím dál víc klepala, že jsem se skoro nedokázala udržet na nohou. Nervozita čím dál víc stoupala a stoupala. Teď jsem na řadě.

Vezmu kolo a pomalým krokem ho vedu do světla reflektorů, snažím se chovat klidně, ale je to obtížné. Podívám se do žluté záře lamp a zatajuju dech v očekávání, že mi zbývá pár posledních okamžiků svobody. Čekám dál a pak slyším ta neskutečná slova: „Pokračujte.

Další!“ V tu chvíli mi spadl kámen ze srdce. „*Bože, jak ti mám poděkovat!*“ Nemohla jsem to pochopit. Ještě ten den se všech asi 260 dívek vrátilo zpět do svých domovů. Němci zase pátrali bez úspěchu.

Od té doby jsem se cítila mnohem líp. Věděla jsem, že jsem stále na svobodě a na živu, a tak jsem si užívala začínajícího léta a přestala na to vše myslet. Tato bezstarostnost mi však moc dlouho nevydržela. Ve čtvrtek 9. července se opět rozezvonil zvonek u našich dveří doprovázený hlasitým bušením. Nečekali na otevření, vyrazili dveře! Před koženými kabáty nebylo úniku. Všechny nás surově zbili, odvěkli k autům a odvezli nás do nejtemnějších míst protektorátu. Několik měsíců jsme strávili v Terezíně, rozdělili nás a já jsem s mamkou a sestrami naposledy viděla tatínka a mého bratra. Byl tam těžký život, ale dalo se to přežít, až na ty vši, ty byly všude. „A pak nás převezli sem do Mauthausenu a zbytek už znáte,“ říkám paní, která se zajímala o můj život před zatčením. Povídala jsem si s ní, když jsem spolu se sestrami čekala ve frontě na lékařskou prohlídku. Mamka už tam šla před námi a stále se nevrátila. Možná, že jí zjistili nějakou nemoc. „To snad ne,“ praví moje sestra. „Weiter!“ slyším od lékaře. Jsem na radě...

EPILOG

Čtrnáctiletá Jindřiška Nováková a celá její rodina byla popravena 24. října 1942 ranou z malorážky do týlu při zinscenované lékařské prohlídce v Mauthausenu. Stejný osud čekal většinu Čechů, kteří byli v odboji a pomáhali při atentátu na Heydricha. Riskovali své životy, aby se budoucnost odvíjela lepším směrem. A to se jim i přes velké ztráty podařilo. Jejich neuvěřitelná statečnost nemá v českých dějinách obdoby, proto na tyto lidi nesmíme nikdy zapomenout.